

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОРОЖНІХ МАШИН

Збільшення обсягів та темпів дорожнього будівництва, а також роботи по підтриманню у належному стані існуючої мережи доріг потребує координації в роботі будівельно-дорожньої техніки. Як показує закордонний досвід, проведення таких заходів неможливе без чіткої організації технічного обслуговування (ТО) та ремонту будівельно-дорожніх машин (БДМ). Наявність парку машин, що перебувають у робочому стані загалом визначає здатність до виконання робочого завдання на будівництві у зазначені терміни. На ТО та ремонти (у тому числі і планові) дорожньої техніки витрачається значна частина виробничого часу та матеріальних крштів. При сучасних технологіях, комплексно використовується спеціалізована дорожня техніка значної потужності та конструктивної складності. Очевидно, що така техніка вимагає і відповідного відношення до себе, що пов'язано з значними витратами на її утримання. Ця обставина характеризується зростанням ролі спеціальних служб ТО та ремонту машин та виділення їх у самостійний напрямок виробничої діяльності, а іноді і в окрему галузь.

Дослідження, проведені в закордонних організаціях показали, що навіть при виконанні всіх планових заходів щодо ТО та ремонту машин, безпосередньо на робочому місці неможливо усунути до 40% аварійних відмов. Сучасна дорожня техніка – це часто складні машини великої потужності оснащені автоматизованими системами керування, які потребують кваліфікованих спеціалістів і ремонтної бази. Крім того, основою системи ТО та ремонту є відповідність їй системи організації постачання оригінальними запчастинами та витратними матеріалами. Звичайно, більш рентабельними будуть закупки запчастин, що здійснюються узгоджено і крупними партіями. Тоді вартість постачання запчастин для ремонту в середньому становитиме 30–45 % від загальних витрат на ремонт. Таку роботу доцільно проводити в умовах спеціалізованих ремонтних баз. Система планово-попереджувального ремонту та обслуговування БДМ, яка існує в країні, не відповідає сучасним вимогам утримання технічного обладнання. Своєчасне та якісне виконання ТО та ремонту машин без порушення виробничого плану багато в чому залежить і від вибору місця проведення робіт. Переваги ремонтних робіт в умовах спеціалізованого цеху над роботами в польових умовах, визначаються крім більш комфортних умов, ще й зосередженням в одному управлінні ремонтної бази, парку транспортних засобів і резервного обладнання. Зрозумі-

міло, що крім якості виконаних робіт така організація ТО і ремонту позначається на їх оперативності.

Для сучасних БДМ у вітчизняній практиці немає напрацьованого досвіду як їх експлуатації так і ремонту, що гальмує розвиток єдиної системи технічної готовності дорожньої техніки. Вирішення цих питань стримується недостатньою обізнаністю в причинах виникнення відмов у роботі БДМ, відсутністю зв'язків з виробниками техніки, а також відсутністю статистики напрацювання до відмови різних вузлів та комплексів машин.

З урахуванням викладеного, вдосконалення систем ТО та ремонту машин у дорожньому будівництві, вимагає розробки науково-обґрунтованих рекомендацій щодо зниження витрат та термінів ТО та ремонту, а також напрацювання бази даних щодо оцінки стану БДМ до виникнення відмов. Проводити оцінку необхідно з урахуванням обґрунтованої спеціалізації комплексів машин у дорожньому будівництві за їх функціональними групами, умовами утримання та ремонту.

За результатами необхідно виявляти найбільш значущі фактори, що визначають ефективність системи ТО та ремонту. Значною мірою це фактори які впливають на види ТО і ремонту, період і змінності роботи машин, враховують відірваність ремонтної бази від місця експлуатації техніки та ін.

Одним із результатів таких досліджень може бути визначення оптимальної виробничої потужності засобів обслуговування, зокрема кількості необхідних стаціонарних постів або рухомих майстерень. Оцінка цих об'єктів по трудоемкості робіт, дозволить визначитися з чисельністю і кваліфікацією необхідних спеціалістів задіяних в ТО і ремонті, а також з пропускнуою спроможністю ремонтних баз.

Організаційно, з метою більш оперативного управління при створенні таких ремонтних баз по обслуговування БДМ, слід зосередити парк технологічного і діагностичного обладнання, управління кадрами в єдиному підпорядкуванні. Проте для окремих видів ТО та ремонту (шини, гідро-, електроапаратура акумулятори тощо), можна зробити виключення, залучаючи невеликі спеціалізовані фірми.

Облік проведення ТО та ремонту слід ретельно документувати створюючи комп'ютерну базу даних. Спираючись на яку, слід намічати терміни планових робіт з урахуванням задіяності БДМ на об'єктах, робочих графіків, наявності резервних і транспортних машин.